

SPRÅKLIG SAMLING

1 / 1974

JANUAR - MARS

15. ÅRGANG

UTGITT AV LANDSLAGET FOR SPRÅKLIG SAMLING

— Pris til Rolf Stenersen —

Rolf Stenersen mottar litteraturprisen for 1974 av formannen i landslaget, postsjef Ivar Hundvin.

Les om prisutdelinga på sidene 6 — 8.

Magne Aksnes:

Talemål, skriftnormal og NRK

Såvidt ein veit, fins det ingen fornuftige menneske her i landet som går imot målføra og ønsker å rydde dei ut. Dei fleste er klar over at det ligger store verdier i målføra — element som vi absolutt må prøve å berge med oss over i framtidsspråket. Det kan vi ha håp om å klare viss desse elementa får den nødvendige prestisje, og den prestisjen kan dei bare få gjennom *flittig bruk*.

Det lar seg likevel ikkje nekte at det fins enkelte som har eit vel optimistisk syn på dialektane. Dei synes å tru at det vil være mulig å redde dei for all framtid, bare ein sørger for å verne dei og gi dei så gode levevilkår som råd er. Dette er vel eit mistak. Eit språk lar seg ikkje verne eller konservere i det uendelige. Samme kva vi gjør eller ikkje gjør, vil dei særprega dialektane sikkert gå sin undergang i møte i mannsaldrane som kjem. Det er mest realistisk å rekne med det og innrette seg deretter.

Alt i dag taler fleirtallet av det norske folket eit blandingsmål — og det med godt samvett. Det viktigaste for folk flest er å gjøre seg forstått. Språket er jo først og fremst eit instrument til overføring av tankar. Altså blir dette eit spørsmål om kva uttrykksmåtar som er mest hensiktsmessige og praktiske for folk. Valget står ikkje mellom rein dialekt og full normalisering av talemålet. Dei fleste av oss kjenner vel eit behov for ei viss normering og trenger den hjelp vi kan få for å finne fram til eit høvelig kompromiss mellom dialekten og *den skriftnormalen som står den nærmast*. Denne rettleiinga bør skolen gi — *som eit tilbud*.

Somme sterke personligdommar greier nok å halde fast på ein relativt rein og uforfalska dialekt, og ære være dei for det. Men mange blir drevne over i eit slags konservativt bokmål — gjennom miljøpress og fordømmar, eller fordi dei ikkje forstår sin eigen situasjon. Dei vil gjerne snakke «fint» og «korrekt» og prøver å rette seg etter ein norm som er unaturlig for dei, og som dei derfor ikkje makter, trass i mye strev. Resultatet blir gjerne eit stivt, oppstylta dansk-norsk som det er fælt å høyre på. Hadde dei lagt like mye arbeid på å lære seg god nynorsk eller eit radikalt bokmål med heimemålet som utgangspunkt, ville resultatet trulig blitt langt bedre, både fonetisk og idiomatisk.

Det skulle være innlysande at alle som er i ein slik situasjon, trenger rettleiing for bedre å ta vare på sin språklige identitet. Enkelte påstår at slik opplæring i talemålsnormering virker nedbrytande på målføret og svekker sansen for det. Tvert om. Det styrker sansen for språk

generelt, får ein til å tenke over den likskap og dei skilnader som gjør seg gjeldande i lydverk, formverk og ordtilfang og gjør ein i det heile meir språkbevisst. Ein bør sjølv sagt prøve å unngå alt som smaker av uniformering. Ingen bør gå rundt å snakka eit sterilt, boklig mål. Hovedsaka må være at kvar enkelt finner fram til ein norm som passer, og som stadig står i nær og levande kontakt med målføret han går ut frå.

Skillet mellom dei to hovedretningane i norsk språkutvikling går mellom dialektane med nynorsk og radikalt bokmål på den eine sida og konservativt bokmål og såkalt danna bymål på den andre. *Her ligger ein alvorlig feil ved den forma for normering som har blitt den vanlige i bokmålet*. Normeringa ser der ut til å gå i retning av moderat eller konservativt bokmål, uten omsyn til det målgrunnlaget dei fleste bokmålsfolk har å bygge på. Over storparten av landet — bortsett frå nynorskområda — skulle det naturlige være å normere talemålet i retning av *radikalt bokmål*. På denne måten ville ein eliminere det meste av den språklige fremmedgjøringa og diskrimineringa som er så karakteristisk for forholdet mellom det konservative bokmålet og dialektane. Det konservative bokmålet har prestisje, det radikale foreløpig ikkje. Men det vil bli lagnadstungt for norsk språkutvikling om vi ikkje nå etter kvart greier å bryte den monopolstillinga som det konservative målet til overklassen i byane har i dag. Her må det bli ein snunad.

Norsk rikskringkasting når fram til dei aller fleste heimar i landet og øver uten tvil ein sterk innverknad på vår språkutvikling. Dette legger eit ansvar på institusjonen som burde komme klarare til uttrykk gjennom den språkbruken som blir nytta i dei daglige sendingane. Eit sterkare innslag av radikalt bokmål, dialekttale og nynorsk kan tene til å auke vørnaden for norsk mål og bremse for utvatninga under det konstante presset frå det konservative bokmålet. Allslags blandingsmål må vi lære oss til å tåle. Nemninga *knøt* bør vi ikkje lenger akseptere.

NRK bør gjennom ein balansert rekrutteringspolitikk kunne bidra til å styrke det radikale bokmålet si stilling. Ein kunne lyse ut stillingar med krav om at søkaren må beherske radikalt bokmål og være villig til å bruke det i arbeidet. På den måten kunne ein finne fram til flinke folk som kunne nytte godt radikalt mål både i programtenesta, i tekstinga av program og ellers.

Over til side 4

SPRÅKLIG SAMLING

Abonnement 10 kroner året
Postgirokonto 1 63 78

Redaktør: Ivar Hundvin
Peter Kolstads vei 15, 3000 DRAMMEN
Tlf. (02) 83 64 80 / 82 28 39

Er laget sterkt nok?

I dette nummeret tar vi inn rekneskapen for i fjor og ei oversikt for dei ti siste åra. Rekneskapen for 1971 og 1972 sto i nr. 3/1973.

Tala er ikkje storveges på nokon måte. Vi ville tape med glans i samanlikning med dei andre språkorganisasjonane — om dei også kunngjorde rekneskapen.

Tape i økonomi — ja. Men i sak? I innsats? For nokre år sia (det var før Språkrådet) "kravde" ein riksmålsinnsendar i Aftenposten at Landslaget for språklig samling skulle offentliggjøre medlemstalet. Han kalla det ei utfordring.

Til det blei det svart at laget gjerne ville kunngjøre medlemstal, og også rekneskap, om det var så at alle språkorganisasjonane gjorde det. Om riksmålsforbundet gjorde det først, så kunne ein jamvel bruke ordet **utfordring**.

Da blei det stilt — bortsett frå ein illsint merknad om at rekneskapen (medlemspengar? pengemakt?) vel ikkje kunne ha noka offentlig interesse.

I staden kom kravet på nytt om at riksmålet og landsmålet måtte normerast av "sine egne".

Sine egne? Bare omlag 1 pst. av folket er medlemmer i ein språkorganisasjon. "Aksjemajoriteteten" i språket tilhører dei 99 pst. som ikkje har funne det nødvendig å ta noko språklig særstandpunkt, som enten ikkje bryr seg, eller er samde i den språkpolitikken som er blitt ført til nå.

Men å godta dette passivt er ikkje nok. Vi treng også nokon som arbeider målmedvite og aktivt for eitt norsk — vi treng fleire!

Rettnok er det gledelige teikn i tida. Sjå omtalen annan stad i bladet om Språkfronten ved gymnaset i Tromsø. Og sjå og hør det radikale språket ungdommen fører, på så mange vis. At dei har eldre føregangsmenn ser vi m. a. av dei litteraturprisane Landslaget har delt ut.

Men dette må gi seg utslag i medlemstal. Ellers er det fare for at organisasjonen vår, ei av inspirasjonskjeldene for samnorsk — for eitt norsk — vil tørke inn.

Somme har sagt: Vi stør tanken, men kan

ikkje skrive samnorsk. Og da kan vi vel ikkje bli medlemmer?

Sjøløst kan dei det. Det er nettopp tanken, holdninga, som tel. Vi ventar ikkje at nokon skal kaste om på den skriftnormalen som er innøvd gjennom mange skoleår. Sentralstyret gjorde i 1969 eit vedtak om laget sitt standpunkt til praktisk språkbruk. Dette er tatt inn i nr. 1/1969.

Vi seglar nå i medvind når det gjeld folks bruk av samnorske former. Vi gjør det same på det viset at vi stør opp om den offisielle språkpolitikken. Noko "protestparti" er vi såleis ikkje, og blir knapt nokon gong ein masseorganisasjon.

Men litt sterkare bør vi kunne bli. Og hos oss er det medlemmene som skaper det økonomiske grunnlaget.

Derfor ber vi kvar og ein:
Skaff ein ny medlem innan mai!

Medlemspenger 1974

Vi har i år *ikke* lagt inn betalingsblankett i nr. 1, slik vi bruker å gjøre.

Neste gang — i nr. 2 — kommer den. Så vent til da med å betale. Vi har så vi klarer oss så langt.

Men vent ikke med å skaffe ett nytt medlem!

Det er målet for første halvår 1974. Mer skal det ikke til.

For nye medlemmer koster det bare 15 kroner for resten av 1974.

Betal til postgirokonto 1 63 78.

For nye abonnenter er prisen kr. 7,50 for resten av året.

SAMLENORMALEN

— ennå på lager —

Vi har ennå att ein del eksemplar av småskriftet, med landslaget sitt framlegg til samlenormal.

Skriftet inneheld ikkje berre samlenormalen men og ei utgreiing om det syn laget har på språksituasjonen. Det kostar 2 kroner, og kan tingast frå postgirokonto 1 63 78.

NORSK SPRÅKRÅD

Rettskrivingsnemndene for bokmål og nynorsk er nå komne i arbeid. Nynorskemnda hadde sitt første møte i juni i fjor. Det er ikkje aktuelt med store endringar for nynorskens vedkommande. På den andre sida er det behov for ein god del mindre justeringar, særleg av ortografisk art. Det vil bli nødvendig å supplere nynorskordlistene med ord som nå er hyppig brukt både i dagligtalen og i pressa, men som hittil ikkje har vore offisielt godkjende i nynorsk.

Bokmålsnemnda hadde første møtet i november og drøfta da først og fremst hokjønnsorda. Heller ikkje på bokmålssida er det stemning for noen ny rettskriving nå. Det ser ut til å bli bare mindre justeringar. Trygve Bull har nylig uttalt et ein kanskje kan få ferdig ei tilråding i løpet av 1975. Andre er ikkje fullt så optimistiske.

Talemål, skriftnormal - - -

Over fra side 2

Det er grunn til å tru at NRK virker stadig meir normgivande for oss alle. Desto viktigare er det at det radikale bokmålet nå får ei sendetid som svarer til den styrken denne språkforma har bak seg i dialektane. Det kan ikkje være rett å la det konservative bokmålet fortsette å dominere. Vi får så altfor mye av det pretensjose, kanselliprega fremmedordspråket til vitenskapsmenn, politikarar, kommentatorer og andre. Det syner nok høg status og stor lærdom, men er så fullt av klisjear og fraser og tåkeprat at storparten sikkert går hus forbi hos dei fleste av dei som høyrer på.

Behovet for ein samnorsk riksnormal vil sannsynligvis vekse seg sterkare i åra som kjem. Begge våre offisielle målformer er nå delvis akterutseilt i forhold til det blandingstalemålet som har utvikla seg i landet jamt over. Grensene mellom de ulike dialektar og talenormer blir meir og meir diffuse. På fløyane står dei ortodokse med sitt bakstrev. Dei har lite vind i seila for tida. Det skal bli vanskelig for dei å få til ei liberalisering av rettskrivinga i konservativ lei, slik vinden blåser nå.

I denne situasjonen vil det være naturleg å undersøke grunnlaget for ei meir vidtgående samordning, eventuelt sammensmelting, av radikalt bokmål og radikal nynorsk. Det er i grunnen lite som skal til nå. I bokmålet måtte hovudsiktemålet være å revidere partisippformene i folkemåls lei. På nynorsk sida vil ei justering av ortografien og ei «folkeliggjering» av ordtilfanget tvinge seg fram. Ein slik radikal normal bør ellers bli romslig og gi god plass til dei heimlige drag, sjøl om ein naturlegvis ikkje kan rekne med at alle lokale målmerke kan

overleve i den utjammingsprosessen vi nå er inne i. Noen fleire talemålsformer vil vel få sin plass i ei ny rettskriving, men stort sett må ein nok gi professor F.-E. Vinje rett når han hevder at dei folkelige moment alt er godt ivaretatt i begge målsformer. Problemet er å få tatt desse folkelige målemna i allmenn bruk. Mange radikale former har jo egentlig aldri fått sin sjanse, fordi dei ikkje har blitt brukt noe større i lærebøkene. Det burde være eit minstekrav nå at ein betydelig prosent av lærebøkene både i grunnskolen og i gymnaset blir trykt på radikalt bokmål, så elevane venner seg til å sjå meir av desse formene på trykk. Aller viktigast er det å få til eit gjennombrutt for fortidsformene på -a, som minst 80% av folket bruker muntlig, men ikkje våger å nytte skriftlig. I dette arbeidet burde det ellers være ei god støtte at vi etter kvart har fått fram ein rik og variert samnorsk litteratur, både skjønnslitteratur og faglitteratur. Ein kunne nevne navn som Magne Østby, Rolf Stenersen, Gutorm Gjessing og Arne Kielland og mange fleire.

Etter krigen har viljen til samarbeid og kompromiss vore størst på nynorskssida, og det er vel framleis slik. På bokmålssida har vi stadig opplevd at norske målmerke har blitt tvinga tilbake, og heilt til det siste har vi hørt om manuskriptretting og til og med annonseretting i avisene. Dette er eit kulturtap, og eit stort tap for bokmålet sjøl. Bokmålet i dets konservative form har og langt på veg følgd eit anna stilideal enn nynorsken og har etter kvart blitt ei utvaska og blodlaus målform. Sjøl «Morgenbladet» syns visst nå det går for vidt. Knut Bøckman skriver (27/11) at riksmålet nå har råd til å la seg påvirke av folkespråkets ordtilfang og formverk. «I dag,» skriver han, «er ikke lenger samnorskprofetene riksmålets verste anstøtsstener — men derimot de halsstarrige purister innen vår egen leir som ikke aksepterer at der har skjedd noe i naturlig norsk sprogutvikling siden 1880-årene.»

Tilnæringspolitikken er noe vi driver med eller ikkje driver med. Tida er inne til å bestemme seg for ein meir aktiv, framtidsretta politikk. Vil vi eit norsk mål i framtida, må vi arbeide aktivt for det—ikkje minst i kringkastinga, i styringsverket, i skolen og Språkrådet. Det ideelle og samlande framtidsspråket kjem ikkje rekande på ei fjøl. . .

Men korfor legger ein nynorskmann seg borti bokmålet og normeringa av det? vil vel noen spørre. Svaret er enkelt: Det er på ingen måte likegyldig for ein målmann korleis bokmålet utvikler seg. Målfolk må forsone seg med at bokmålet framleis vil dominere og være ein viktig del av vår kvardag. Det er av interesse for oss at dette bokmålet, som og barna våre lærer, blir så norsk og så heimlig som råd er. (Stod som kronikk i Dagbladet 18.1 74)

Halvor Dalene:

UNGDOMMEN KOMMER!

Det var stort sett *unge* mennesker som i 1959 starta Landslaget for språklig samling. Fleire av disse har praktisk båret dagens byrde og hete i alle disse åra. Av og til har *nye* ungdommer meldt seg til tjeneste. Og både disse og veteranene fra 59 har gjort en fantastisk innsats for laget. *Penger* har alltid vært mangelvare i Landslaget, som i motsetning til Riksmålsforbundet aldri har hatt storkapitalen på si side! Offisielt har det vært «språkfred» de siste åra, men Riksmålsforbundet har heile tida vært på offensiven!

Noe av det siste var jo departementsskrivet om at ingen elev skulle få «feil» for «de tradisjonelle riksmålsformene». I praksis har de vel meir eller mindre vært «godkjent» heile tida. Som artiumssensor kan jeg iallfall ikke hugse at noen fikk dårligere karakterer om de brukte slike former. Og en ting til: Når slike former er blitt «lovlige», blir det kanskje ikke sånn stas med dem lenger!

I det heile trur jeg vi skal la riksmålsfolka være *aleine* om å drive *språktvang*. Til gjengjeld er jo einsrettinga ganske kompakt fra den kanten. I de fleste større aviser blir fullt lovlige «radikale» former autorisk erstatta med «moderate». De konservative avisene nytter stort sett sine egne, private riksmålsordlister. Jamvel *annonser* blir «retta»! På samme måten er det i forretningslivet. I *lærebøker* og annen litteratur sørgjer forlag og konsulenter for at nesten bare «moderate» former får plass. Dermed kan det statistisk «bevises» at de «radikale» formene nesten ikke blir brukt!

Men nå ser det ut til at *ungdommen* begynner å reagere. Vi har lenge sett at i skoleaviser, studentblad og andre publikasjoner som *ikke* er underkasta språklig sensur, der har de «radikale» formene fått fotfeste. Og i vår nordlige landsdel har ungdommen sjøl gått til organisert motstand mot *språktvang*.

Språkfronten ved Tromsø Gymnas

er et eksempel på dette. Vi siterer fra et brev formannen i Språkfronten har sendt formannen i Landslaget:

«Språkfrontens målsetting faller i stor grad sammen med Landslagets, og vi stiller oss positivt til en omtale i bladet deres. Viss vi skal gi en kort karakteristikk av Språkfronten, er det viktig å gjøre det klart at det *ikke er ei ensarta gruppe personer* som står bak organisasjonen. Både politisk og språklig sett har medlemma ulikt syn, men vi har samla oss om den felles målsettinga, nemlig *ett norsk språk på folke-*

målets grunn. Vi meiner at dette språket må være bygd på dialektene i mye større grad enn i dag, og for oss i Tromsø er det særlig viktig å få inn meir fra de nord-norske dialektene i språket.

Språkfronten vil jobbe for at fleire former som er i daglig bruk i mange dialekter, blir godkjente. Dessuten prøver vi å få folk til å nytte tillatte former som de bruker i talemålet, men ikke i skriftspråket. Vi kan også nevne at de fleste medarbeiderne i skoleavisa er med i Språkfronten, slik at vi kan prøve å la avisa være en påvirkningsfaktor som kan oppveie en del av den språklige indoktrinering som drives gjennom aviser og ukeblad».

(Sitat slutt. Uthevingene er gjort av oss.)

Dette var godt nytt! Her kommer disse ungdommene og proklamerer *samling på folkemålets grunn*, akkurat det Språklig Samling har gått inn for i alle år, men som riksmålsfolka ved iherdig propaganda og målbevisst press på bestemmende organer har greidd å få vekk som målsetting for den offisielle språkpolitikken vår. Hatten av for de unge aktivistene i Tromsø!

Er språkfronten merksam på det *Framlegg til samlenormal* som Språklig Samling sendte ut i 1966, og som inneholder et heilt arsenal av argumenter i språkstriden?

Vi tillater oss å sitere fra sluttappellen i dette skriftet:

«VÆR MED OG FØR DENNE SAKA FRAM TIL SEIER! SKRIV SÅ RADIKALT DU KAN INNENFOR DEN LOVLIGE RAMMA! START SAMNORSKLAG PÅ SKOLEN! VÆR MED OG SEND RESOLUSJONER TIL STYREMAKTENE OM AT DE MÅ SØRGE FOR Å FÅ UTARBEIDD EN SAMNORSK NORMAL, SLIK AT VI KAN SLEPPE DEN UNØDVENDIGE KOMPLISERINGA AV NORSKUNDERVISNINGA SOM LIGGER I AT ELEVENE MÅ PUGGE TO ULIKE SKRIVEMÅTER FOR ETT OG SAMME ORD I ETT OG SAMME SPRÅK!»

Dere i Tromsø er faktisk *pionerer*! Men dere må få andre skoler med dere. Skriv til elevråd eller spesielle kontakter ved gymnas, lærerskoler, folkehøgskoler etc. Be om *svar*, så dere kan vite hva som blir gjort. Send resolusjoner til styremakter, aviser, forlag etc. og *krev* at lovlige folkemålsformer blir brukt i lærebøker, aviser o. a. Det hjelper lite at disse formene står i ordlistene når de ikke blir brukt!

Lykke til!

Tale ved overrekkinga av Språklig samlings litteraturpris for 1974 til Rolf Stenersen —

På sentralstyremøtet 1. februar i år blei det gjort endelig vedtak om landslagets litteraturpris for 1974. Alt 12 dager seinere var prisen utdelt. Ved overrekkinga, også denne gang hos Gyldendal, sa formannen:

Gode Rolf Stenersen. I 1970 kom det ut ei frittalende, frisk og morsom bok, «Aksjer Kunst Kunstnere» Den blei også omtalt i bladet vårt, SPRÅKLIG SAMLING. Ikke alle bøker får slik ære, for det bladet kommer ut med bare 4 nummer om året, for en liten og utvalgt lese-krets! Om ikke før, så var det i hvert fall fra da av klart at De var en sterk kandidat til Språklig samlings litteraturpris. Så kom Synet sist haust og avgjorde saka.

Om vi nå tar et oversyn over de bøkene De har skrevet, så slår det oss hvor særprega de er, og det på så mange vis:

For det første har vi spennvidda i art: De fleste er skjønnlitterære bøker med islett av biografi. Så er det et skuespill, og 4 av bøkene er «pengebøker» Denne betingelsen har De sjøl laga.

For det andre har vi det vågsomme i emnevalg og stoffhandsaming, det på mange måter radikale, sjokkerende, men på samme tidsliveviktige, ofte med undertone av krass humor, og — varme.

Ei saumfaring av de enkelte bøkene hører ikke med her. Andre folk, med større innsikt i litteratur, får ta seg av det — og har tatt seg av det. For oss her er det nok å slå fast at De har vunnet en hederlig plass i norsk litteraturhistorie.

Så kommer vi til det tredje. Det er det språklige uttrykk. Og her er det vi vil stoppe opp litt. For har De drevet fruktbare eksperimenter med emnevalg og stoff, så har De det ikke mindre med språket.

Og det skal det mot til. Er det på noe område fordømmene har herja dette landet, så er det når det gjelder skriftspråket. Det har vært sagt at det fins tre minnelagte område i norsk åndsliv: Kjønnsmoral, religion og språk. Den som trækker inn i disse områda, må være budd på eksplosjoner. De har gjort det, og har nok fått høre en del smell. Men på den måten har De også vært med å rydde minefeltet.

«Folk klynger seg til det de er vant til» skriver De et sted. En del folk har også så sterk motvilje mot «den andre» språkforma at de stenger seg ute fra både ord og former som ellers er gode nok og som gjør språket levende og rikt.

De har arbeidd bevisst med språket, gått i lære, granska det og prøvd det ut, ikke vært redd for å brøyte nye veger. De har vært en nybrottsmann også på det språklige området.

I boka Aksjer, Kunst, Kunstnere skriver De: «Språket i denne boka skifter med åra. Da det som står først i denne boka, er skrevet sist, blir språket mer og mer dansk-norsk etter hvert som en leser. Det vil dessverre glede de fleste».

Ja, tru det? Det *var* kanhende slik for bare noen år sia. Men som De sjøl skriver: «Språk-utviklinga i Norge går fort».

Vi i Landslaget for språklig samling gleder oss over det språket De nå har meisla ut, finest i den siste boka, Synet. Der er det med alt vi trur hører heime i framtidnorsken: Rikt ordtilfang, a-verb (merka, likna) og a-adjektiv med a-form flerfarga), tre kjønn i substantiv med a-form både på konkrete og abstrakte hokjønnord og ei som artikkel, a-endinger i nøytrum flertall, og rikelig med diftonger.

Etter hvert er det flere og flere som gleder seg over den språklige frigjøringa De har vært med å legge grunnen til.

Se hvordan ungdommen skriver i dag, i aviser og blad og forlag som slipper orda fri. Og hør på NRK, særlig ungdomsprogramma. (Jamvel på norsktoppen kan en nå komme med samnorske tekster!)

Ingen bør være i tvil om at vi er inne i et tidsskifte når det gjelder språklige verdinormer. Og det er ikke minst Dem å takke, Rolf Stenersen.

På dette grunnlag er det vi gir Dem Språklig samlings litteraturpris for 1974.

Også til forlaget vil jeg si noen ord: Dette er tredje gang språkprisen går til en forfatter som gir ut bøker på Gyldendal. Det viser at forlaget har øye for det radikale i språket. Vi er glade for det, og takker også for at forlaget ville ta på seg arrangementet i dag.

Når vi så skulle finne konkret uttrykk for prisen, så må jeg vedgå at vi var noe opprødd. For vi har brukt å gi et bilde. Og det kan vi ikke godt gi Rolf Stenersen!

Vi har derfor brutt med tradisjonen, vi også, og vil isteden gi Dem et «grautfat» av tinn. Siden det også er fødselsdagen Deres, har vi fylt det — ikke med graut — men med blomster. Og vi har fått satt opp et dokument!

Vi takker for at De ville ta imot prisen, og ønsker til lykke med dagen!

SYNET

Det har vært sagt at Rolf Stenersens siste bok handler om det å eldes, og det er nok riktig. Dessuten handler den om skjønnheten.

Den ytre handling er: En 70-årig matematikk-professor, Stein Orre, blir betatt av sin 50-årige venn og kollegas 30-årige venninne. Synet kaller han henne.

Men for Rolf Stenersen er ikke den ytre ramma det vesentlige. Det er å gi et innblikk bak handlinga, å levendegjøre tilstander i sinnet. Det gjør han barskt og «rett på sak» — men også med en undertone av varme.

Vi nøyer oss med denne korte karakteristikk-en. Til gjengjeld trykker vi et avsnitt fra boka.

Så slutta de å spille og vi skulle heim. Synet og Arnold til hotellet de bodde på, og jeg heim til meg. Det hadde vært vår siste kveld, og jeg hadde vært litt redd for å bryte sammen og gråte. Det hadde gått så fint. Hun hadde smilt og fossa lykke som hun bruker, og Arnold og jeg og alle de andre hadde hatt det bare godt. Ikke et øyeblikk hadde jeg tenkt på at om noen timer er det slutt. Hun og Arnold reiser, og ikke noen veit sikkert om jeg noen gang får se de mer. Kan hende er det best for oss at vi ikke ses mer. Jeg har ikke nerver som Arnold til slik lykke, og jeg vil helst huske henne slik som hun nå er. Hun kan ikke bli penere. Alt sammen går nå bare nedover. Og jeg vil ikke se henne bli gammel og sakte men sikkert miste sin glans. Jeg vil huske henne som hun er nå. Hogge linjene hennes inn i stein. Egentlig er jeg en stor sippe. Det er vann i øynene mine som redder meg ut av alt jeg ikke har nerver til å tåle. Jeg gråter når jeg ser på henne lenge. Jeg veit jeg gråte når jeg ser hennes første rynke, hennes første grå hår. Om jeg merka at det var en som ikke likte henne, ville jeg gråte da også. Ja, mens jeg skriver dette renner tårene. Hun passer best som myte. Så får hun i Guds navn bli det da.

Å, måtte dette bli sangen om den vakre møller-datteren fra Toten.

Da vi skulle skilles og jeg skulle takke henne for alt hun hadde vært for meg, lente hun seg mot meg for å gi meg et kyss. Det rykka i meg og jeg skjøv henne bort. Arnold gikk videre. Han ville ikke ødelegge noe mellom oss. Storsinnet som han alltid har vært overfor meg. «Vær så snill, ikke kom nær meg,» sa jeg, og Synet så skuffa ut. «Vil du ikke kysse meg,» sa hun. «Jo,» sa jeg da jeg så den ene skoen hennes med en nesten bar stortå. «Jeg vil gjerne kysse den stortåa di.» «Det får du ikke lov til,» sa hun, «du kan kysse meg i ansiktet, på pannen som du bruker. Hvorsomhelst i ansiktet, på skuldrene

mine, på armene.» «Nei, enten på den stortåa, eller ikke noe.» Hun prøvde å komme nær meg, atter rykka jeg fra henne. «Hvorfor er du slik?» sa hun. «Jeg er glad i deg,» sa jeg, «men jeg er ikke noen brikke. Jeg har egenvilje, og nå vil jeg gjerne i all ærbødighet gi den stortåa di et kyss.» «Nei, ikke noen har kyssa tærne mine, og det skal ikke du heller.» «Jeg har ikke ønsket å kysse noen tær før, såvidt jeg kan huske, men det er det eneste jeg nå vil og derfor ber deg om.»

«Nei,» sa hun.

«Ja, takk for i dag og for alt godt gjennom alle dager.» Jeg gikk fort bortover mot Arnold. Hun løp noen skritt etter meg. «Du får ha det til gode.» «Ja takk,» sa jeg og hasta mot Arnold. Han kysset jeg på kinnet, det har jeg aldri gjort med noe mannfolk før. Jeg sa: «Takk for denne tida og for at du har vært så storsinnet.»

Jeg satte meg inn i en bil jeg fikk fatt på. De hadde sagt de helst ville trekke frisk luft og derfor ville gå til hotellet der de bodde. Da bilen kom forbi Arnold stansa jeg og sa: «Jeg kommer ikke til dere på hotellet i morgen og sier farvel. Jeg vil ikke at folk skal se meg gråte.»

Da jeg kjørte heim, tenkte jeg: Det var godt du ikke fikk lov til å kysse den tåa. Hva skulle det være godt for?

Det heile var i grunnen gått svært bra. Jeg hadde ikke dummet meg så jævla. Bortsett da fra den drømmen jeg hadde fortalt de om. Jeg hadde verken klint eller prøvd å kysse henne. Snill gutt hadde jeg vært. Ikke prøvd å mase meg fram. Det var nok noe annet enn det hun var vant til. Jeg likte det også at hun så misnøyd ut da jeg ikke ville at hun skulle kysse meg. Det var altså bare *nesten* alle ting hun kunne få meg til å gjøre. Bare *nesten*. Åssen skulle det gå om vi møttes mer? Skulle jeg ta til med å kysse tær også nå? Måtte dette ende med at jeg dumma meg og ba om eller gjorde noe hun ikke likte? Måtte jeg miste henne? Kan hende var det best jeg fant meg en annen kvinne. En som ikke var fullt så striks mot meg. En som kunne hjelpe meg til å viske Synet litt ut. Nei, så faen, tenkte jeg. Jeg ville ikke ha noen til å hjelpe meg til å viske Synet ut. Det er ikke noen feil på Synet. Det er deg det er noe galt med. Hele ditt liv har du lengtet etter en som Synet. Nå har du funnet henne og nå må du gå. Du kan ikke få alle ting i livet du heller.

Legg deg på kne og takk din Gud og skaper. Du har fått møte henne du alltid lengta etter. Hva vil du mer? Hun var like vakker som du drømte, men et større menske. Hun kunne smitte mensker med sin lykke, spre den over alle hun kom nær. Å høre henne var som å plukke blomster i skogen. Å se henne var som å se himlen komme ned på jorda.

PRESSEKLIPP

om prisutdelinga

En del journalister var til stede hos Gyldendal den 13. februar, i tillegg til husets folk og fire fra landslagets styre.

Meldinga som NTB sendte ut, var heller kort. Den inneholdt dessuten en feil, framtidnorsk var blitt til «samtidnorsk». Ei rekke aviser, også utover i landet, tok inn meldinga.

I Oslo hadde middagsavisa Verdens Gang den 13. et stort oppslag om prisvinneren, men det var skrive før tildelinga kl. 12. Dagbladet hadde ei melding alt veka før («alltid foran»), og dessuten omtale den 14. Det hadde også Aftenposten (19 linjer) og Arbeiderbladet (8 linjer!). Drammens Tidene hadde et pent oppslag.

Merkelig nok ser det ut til at det er Morgenbladet — av alle — som gir Språklig samlings prisvinnere den største, og beste, omtale. Med bilde. Den kom den 14., er så god at vi trykker den nedenfor.

SPROGPRIS PÅ 75-ÅRS DAGEN

Rolf Stenersen kan virke som den mest personifiserte ro, pyntelig antrukket som en konvensjonell banksjef, men vulkanen like under overflaten har frest og fuppet flittig opp gjennom årene, eksplodert gjennom uortodokse bøker og uværent sprogbruk, vært et incitament i kunstdebatten og farvelagt den norske hverdag med hjertelag og rause overraskelser. På 75-års dagen sin igår hadde «Landslaget for språklig samling» — laget som arbeider for en tilnærming mellom bokmål og nynorsk med sikte på å få ett skriftsprog her i landet — satt ham i formiddagsstevne hos Gyldendal, for å tildele ham lagets litteraturpris for 1974.

LYKKELIG OFFER

Uten å fortrekke en mine satt det lykkelige offer og lyttet til formannen, postsjef Ivar Hundvins rosende tale om forfatteren Stenersens produksjon. Allerede for noe år siden hadde laget ham i kikkerten, og siste bok, «Synet», avgjorde saken. Stenersens eksperimentering med emnevalg og sprog skulle det mot til å gjennomføre i et land hvor kjønnsdynamikk, religion og sprog er som tre minelagte områder. Stenersen har hjulpet til å rydde minelagene gjennom bevisst å arbeide med sproget, brøyte nye veier, skape nye ord og tumle med a-ender og diftonger. Han har vært med på å legge grunnen til en sproglig frigjøring. Se bare hvordan ungdommen skriver i dag, vi er inne i et tidsskifte når det gjelder sproglige verdinormer, og ikke minst Rolf Stenersen kan takkes for det.—

Gåver til Språklig samling

E. Hildrum 30,—, R. Høydal 10,—, E. Salvesen 30,—, T. Tørdal 10,—, N. Væding 10,—, A. Gjevdeli 30,—, G. Stensvand 20,—, G. Bækken 10,—, B. Øverås 30,—, G. Hovland 5,—, G. Fjærtøft 30,—, O. T. Ørsal 10,—, N. Teigen 80,—, T. M. Ganslaa 5,—, P. Sætre 10,—, P. K. Aamo 30,—, H. M. Vesaas 100,—, O. Løvland 5,—, O. Gutto 10,—, E. V. 25,—, R. Aavik 30,—, H. Straand 10,—, E. Tønnessen 100,—, Å. Aakvik 100,—, O. Eggen 10,—, I. Raknem 10,—, R. Djupedal 10,—.

ET «GRAUTFAT MED BLOMSTER»

Laget som tre av seks ganger har skjenket sin pris til en Gyldendal-forfatter, pleier å gi et bilde. Det kunne man ikke godt varte opp med denne gang! Prisen var derfor et «grautfat» i tinn, fylt med blomster.

Da smilte forfatteren bak Munch- og pengebøker, de korte stakkato setningers ridder, a-enderenes suverene venn, vårt populære kunstmesén og skribenten som får kritikeres og riksmålsfolks blodtrykk til å rase mot høydene. Dypt rørt takket han for æren.

— Aldri hadde jeg trodd at jeg skulle få en sprogpris! Men han kunne gjerne vedde på at sprogutviklingen kom til å gå den veien både han selv og laget antydte.

— Da jeg skrev «Synet», sa han, lyttet jeg til min sønns sprogbruk. Jeg fant igjen noe av rytmen fra sproget som omga meg under oppveksten i Hansteens gate, hvor min mor passet nøye på at jeg førte et dannet sprog og at jeg holdt meg til Frogner kirke ved de forskjellige høytider. Men utendørs dyrket jeg Vika-sproget sammen med kameratene. — Jeg ble en gang spurt om hvorfor jeg likte svensk så godt. — Det var fordi svensk har så mange a-ender. E er da en forferdelig kjedelig bokstav, jeg har nok av den i Stenersen. Ellers har jeg fulgt sprogutviklingen helt siden man skrev «af».

Stenersen har alltid gitt blaffen i så mange vedtatte normer. Hans økonomiske funderinger fikk folk til å mumle om geni, hans omsorg for Munch og hans teft for enere innen malerkunsten har gitt ham ry — selv om han selv beskjedent hevder at han bare samler på det han liker. Instinktet var det også han stolte på da han skrev sine bøker og brøt ut fra vanlig fortellerstil for å trekke frem «stoff fra det underbevisste, fra grenseområdet mellom drøm og dagsbevisshet» som han selv programfestet det. Han debuterte i 1931 med «Godnatt da du», og sjokkerte enda mer tre år senere med «Stakkars Napoleon», den boken han fikk aller mest kjeft for, som Brikt Jensen ordla seg, samtidig som han uttrykte sin glede over at forlaget nu har gitt ut «Stakkars Napoleon» som Lanterne-bok, med forord av Johan Borgen.

Også fra forlaget fikk det grånende fødselsdagsbarn blomster og pene ord med på veien.

Gudene må vite hva all denne virak vil føre til — spent venter vi på Rolf Stenersens neste bok!

— livi —

„PENGER OG TALL”

Rekneskapsoversikt for Språklig samling

Rekneskapsstalla for 1973 ser slik ut (talla for

1971 og 1972 står i nr. 3/1973):

Inntekter

Medlemspenger	kr 6.555,—
Gaver	« 2.734,85
Bladpenger	« 655,—
Annonser	« 450,—
Ymse	« 44,90

Kr 10.439,75

Balanse fra f. å. .... « 3.832,40

Kr 14.272,15

Utgifter

Bladet	kr 9.250,40
Porto	« 1.505,70
Materiell	« 200,50
Litteraturprisen	« 520,—
Ymse	« 695,—

Kr 12.231,60

Balanse 31.12.73 .... « 2.040,55

Kr 14.272,15

Ei oppsummering av rekneskapene de 10 siste

åra, fra 1964 til 1973, viser følgende tall:

Inntekter

Medlemspenger	kr 55.942,—
Gaver	« 28.564,—
Bladpenger	« 5.006,—
Annonser	« 7.140,—
Ymse	« 2.735,—

Kr 99.387,—

Utgifter

Bladet	kr 68.557,—
Porto	« 7.887,—
Brosjyrer	« 8.547,—
Materiell	« 4.025,—
Honorar	« 3.800,—
Ymse	« 3.435,—

Kr 96.251,—

Juleheftet Framsyn (1964), som balanserte med ca. 13.000 kroner, er her ikke med.

Det en i alle fall kan si om økonomien til landslaget, er at han er jamn! Og så lenge han er så «jamn», kan vi ikke se oss utveg til et femte nummer av bladet.

Vi ser at medlemspengene er største inntekts-posten. Derfor må vi auke medlemstallet.

Altså:

Alle må skaffe ett nytt medlem i første halvår 1974!

Medlemspengene er satt til 15 kroner, for vi er langt på året alt. Betal til postgirokonto 1 63 78. Bruk gjerne vanlig innbetalingsblankett.

BARE ÉN KARAKTER I NORSK?

Landslaget har fått forespørsel fra Norsk språkråd om hva vi meiner om tilrådinga fra Forsøksrådet og Grunnskolerådet om bare å gi én karakter i faget norsk, felles for bokmål og nynorsk.

I brevet fra Kirke- og undervisningsdepartementet heter det m. a.:

Saksforløp:

- Departementets rundskriv F-350/73 av 12. november 1973 sier om avgangsprøven i ungdomsskolen bl. a.: «Det skal gis én karakter i norsk hovedmål, én i sidemålet ...». Denne bestemmelsen om to karakterer i norsk har skapt reaksjoner på enkelte hold.
- Forsøksrådet finner at ordningen vil få elevene til å føle sidemålet som et fremmedspråk, mens norskfaget etter den senere tids forsøksarbeid har hatt karakteren av å være ett fag, der sidemålet utgjør

en naturlig del. Rådet mener videre at en heller bør legge vekt på sammenhengen mellom de to målformene enn å understreke ulikheten.

- Grunnskolerådet peker på at Mønsterplanen tilstreber en reduksjon av antallet karakterer, og at elevene etter avviklingen av kursplansystemet skal stå likt med hensyn til lærerstofftilbudet.

Både Forsøksrådet og Grunnskolerådet henstiller til departementet å endre rundskrivets formulering om avgangsprøven i norsk, og anbefaler at det gis én karakter i dette faget.

Problemstilling:

Da departementet i rundskrivet fant å burde gå inn for to karakterer i norsk, var det særlig fordi en ikke ønsket å prøve nye veier før Evalueringsutvalgets innstilling forelå. Dessuten hadde en fremdeles in mente tanken om spesielt å bevare nynorsken som et sær-

Over til side 10

Positiv interesse for SPRÅKLIG SAMLING blant Ås-studentene

Studentmållaget i Ås bad Landslaget for språklig samling om å sende ein talsmann til lagsmøtet i Ås den 30. januar 1974. Det gjorde vi. Skolestyrar Leif Egerdal i Tune møtte Ås-studentar i eit givande og interessant møte på høgskolen.

Til innleiing gav Egerdal eit oversyn over Språklig Samlings historie i høve til heile vår språklige historie ellers og vår språksituasjon i dag. Særlig tok han seg tid til å vurdere verk-naden av Vogt-komiteens innstilling og av «Målreising 1967» (Furre-nemndas innstilling) Dette manifest, meinte taleren, hadde i eit visst monn ført til ei passiv haldning frå nynorskfolk si side til Språklig samling og det denne samskipnaden står for. Dette må alle som ønskjer å nå fram til eitt skriftspråk i Norge seie seg lei for og vere med å rette på. Det bør ikkje vere likegyldig for nynorskfolk korleis bokmålet utviklar seg no og i framtidt. Det kan få lagnads-tunge følgjer også for nynorsken.

I det friske ordskiftet etter innleiinga vart Språklig samlings tilhøve til Noregs Mållag

BARE ÉN KARAKTER - - -

Over fra side 9

merkt — og derfor verdifullt — element i norskunder-visningen. Sidemålet skulle løftes ut av det tilvante lærestoff, ikke drukne i det.

Som en motforestilling mot dette syn kommer så bekymringen for de teoretisk svake elevene, og den uheldige undervisningssituasjonen som oppstår når norsktimen for en stor del må brukes til drill i form-verket på grunn av den skriftlige prøva. Dessuten vet vi at det hvert år finnes mange elever som ikke er i stand til å gjennomføre sin skriftlige sidemålsprøve. Det er vel særlig tanken på disse taperne som gjør at en nå finner å måtte ta spørsmålet om norsk-karakteren opp til ny vurdering. Som kjent er det bare elever på plan 3 som i dag avlegger skriftlig prøve også i sidemålet.

Forslag til løsning:

Departementet kunne tenke seg å utvide adgangen til fritaking for avgangsprøve i sidemålet, (kfr. F — 350/73 punkt 2, vedlagt), men er primært tilbøyelig til å ville følge rådernes forslag om én felles avgangsprøve og én felles avgangskarakter for morsmålet.

Sentralstyret er takksam for meningsytringer om dette før vi sender svar til Språkrådet.

nærare klårlagt, og på dei fleste punkt syntet seg at desse to samskipnadene stod på same line, desto meir som studentmållaga og annan ungdom som står nynorsken nær, etter alt å dømme er einige i at det ikkje på lengre sikt let seg gjera å halde ved lag den to-språklige kløyvinga i landet.

Målet for norsk mål ungdom vil såleis ikkje vera å halde oppe ein «stillingskrig» eller forsvarsbarrikadar som berre Riksmålsforbundet vil ha føremonn av.

Det kom til uttrykk visse nyansar i synet på framstegslina og det skriftsspråket som bør bli felles for alle nordmenn, men målet var det ingen som ikkje var einige i. Derfor var også interessa positiv mellom studentane i mållaget ved Ås landbrukshøgskole til Språklig Samling både som samskipnad og aktiv idefaktor.

Talsmannen for Språklig Samling kunne også seie seg einig i at det ikkje berre er spørsmål om ord og ordformer, men også om setningsbyggnad om ein vil skrive god samnorsk.

Eg.

Sagt om nynorsk

I dag finst det ikkje grunnlag for å gjere formelle endringar i sjølve språkssystemet. Ein kjem ikkje nærare austlands- og bydialektane med det. Skal nynorsken utvikle seg til å bli det eine norske målet vi alle ein gong gjerne ser realisert, treng vi først og fremst at folk frå alle kantar av landet tar dialekten sin med seg inn i normalspråket. I dag er det til skade for nynorsken at ikkje austlandsdialektane og dei nordnorske målføra pregar han meir. Men det gjeld ordtilfanget, ikkje formverket.

(Edvard Hoem ved Noregs Mållags landsmøte 1973).

Dersom nynorsken blir kasta ut or skulane, då fell grunnlaget bort under nynorsken som bruksmål, då fell grunnlaget bort for alle krav om rettferd for folke-målet i styringsverk, blad, radio, fjernsyn. . .

Det eg har av tid og krefter til målarbeid, det vil eg nytta til å forsvara nynorsk skulemål.

(Ola Bredeveien ved landsmøtet i NM 1973)

ETT NYTT MEDLEM I VÅR

Syns du laget har ei oppgave?

Skaff da ett nytt medlem. Det koster 15 kroner for resten av 1974.

Postgiro 1 63 78

— BREVET FRA TROMSØ —

Med samtykke fra Språkfronten ved Tromsø Gymnas trykker vi her det brevet som sist haust blei sendt Norsk språkråd:

Organisasjonen Språkfronten ved Tromsø Gymnas har i samband med det forestående arbeid med ny rettskriving for bokmål vedtatt å sende følgende uttalelse til medlemmene av fagnemnda i Norsk språkråd:

Språkfronten ved Tromsø Gymnas håper den nye rettskrivinga vil bygge på folkemålet i enda større grad enn den nåværende.

Vi synes det er merkelig at man i dag har ordet «morgen» som eneform, når det er naturlig for størstedelen av Norges befolkning å si «morra». Forma «morra» håper vi vil bli tillatt i den nye rettskrivinga.

Når det gjelder andre enkeltstående ord, er det etter vår oppfatning naturlig å fjerne h'en i ordet «hvilken», slik at det må skrives «vilken» i likhet med «verken». Dette fordi det ikke fins noe tilsvarende ord som begynner med kv. Dessuten bør ordet «viss» bli hovedform i stedet for «hvis», altså omvendt av slik det er i dag. Som et endelig mål har vi fjerning av alle slike stumme h'er, som er totalt unødvendige.

Vi synes det er nokså besynderlig at man i dag kan nytte — a i bestemt form flertall av intetkjønnsord i alle ord unntatt dem som ender på trykklett — e (med visse unntak). På nynorsk kan — a brukes bestandig, og vi finner ingen fornuftige argumenter som tilsier en så bagatellmessig forskjell her. Alle bokmålsord bør derfor kunne bøyes med — a i best. form fl.tall i intetkjønn.

I hankjønn bør det kunne bli anledning til å nytte — ar og — ane i flertall, da dette er tilfellet i svært mange dialekter.

Ellers bør enda flere ord bli godkjent som hankjønnsord. Når man først har begynt med hankjønn på bokmål, bør dette gjennomføres slik at man har lov til å nytte hankjønn i alle ord som er hankjønn i dialekten.

For det første er det ikke lurt at enkelte ord bare er hankjønn på nynorsk og ikke på bokmål. Dette bør harmoniseres, slik at ord som på bokmål bare er hankjønnsord, nå vil kunne bli hankjønnsord, dersom de er det på nynorsk.

Ellers er det også ønskelig med tillatt hankjønn i alle ord som ender på *-ning* og *ing*. Slik det er i dag, får elevene ofte feil fordi de nytter hankjønn i *-ning*-ord som er hankjønn i dialekten, men ikke i ordlista.

En del andre ord bør også kunne bli hankjønnsord, da de er hankjønnsord i mange dialekter: *penna*, *korka*, *maskina* m. fl.

Når det gjelder adgang til bruk av hankjønn i stedet for hankjønn i obligatoriske hankjønns-

ord, er vi uenige i at absolutt alle ord kan skrives som hankjønnsord. Slik det er nå, vil en elev ikke få feil dersom han skriver «kuen» eller «øyen». Om noen virkelig vil finne på å gjøre det, er jo ei anna sak. Men vi synes det er latterlig å godkjenne former som ingen med normal språksans ville finne på å bruke.

Vi vil imidlertid ikke sette oss imot at det blir tillatt å nytte hankjønn i ord som i mange dialekter ikke er hankjønn.

Når det gjelder kjønn, vil vi foreslå at man begynner med «klammeformer» også på dette området, slik at i hvert fall lærebøkene må holde seg til omtrent de samme reglene om hankjønn som gjelder i dag.

Språkfronten v/Tromsø Gymnas har ved utarbeidinga av denne uttalelsen hele tida hatt det for øyet at språket skal bli lettere for den enkelte. Det blir lettere når flere former fra ens egen dialekt blir tatt opp i språket, og når man fjerner enkelte uforståelige ulikheter mellom bokmål og nynorsk, som bare kan skyldes den drakampen som har pågått ved utarbeidinga av tidligere rettskrivinger. Vi håper Norsk språkråd til å ta våre forslag til rettskrivingsendringer til følge.

Språkfronten v/Tromsø Gymnas.

MERKNADER ved Halvor Dalene

Brevet har vi lagt fram for Halvor Dalene, tidligere rektor ved Bø gymnas og realskole (redaktør av Aschehougs ordlister med tilnærminingsformer, m. m.). Han har dette å si:

1. Forma «morra» står veldig sterkt i dialekten. Personlig har jeg ingenting imot at den blir «klammerform» i ordlistene, akkurat som (skau), (korfor) el (åffer) osv.
2. «Vilken i likhet med verken» synes jeg er et fornuftig forslag. Språklig samlings «Framlegg til samlennormal» har vilken *eller* hvilken.
3. Viss (dersom) som hovedform (eller iallfall sidestilt form?) burde kunne gå. Nynorsk har nå *viss* som fullverdig form v.s.a. dersom.
4. A-ending tillatt i b. fl. av alle intetkjønnsord? Dette er nok langt fra gjennomført i dialektene, men ville bety ei sterk forenkling, jfr. nynorsk.
5. *-ar*, *-ane* tillatt i hankjønn flertall? Forslaget er interessant, også fordi «Framlegg til samlennormal» foreslår det samme. Formene

står uhyre sterkt i dialektene, men har vel svært liten tradisjon i bokmål. Det er likevel neppe «verre» enn østlandsforma «gutta», som en stadig ser så prent.

6. «Lov til å nytte *hunkjønn* i alle ord som er hunkjønn i dialekten»? Da det her er veldig stor *variasjon* i dialektene, ville det nok bli vanskelig å få alt med i ordlistene. Kunne vi ikke, slik dere også er inne på, begynne med å tillate (sidestille) hunkjønnform i alle ord som er eller kan være hunkjønn i *nynorsk*? Og ellers vise stor liberalitet overfor den lokale dialekt?
7. Ord på *-ing* og *-ning*. Verbalsubstantiv m. v. på *-ing* kan jo også i dag være hunkjønn: lesing, skriving, regning/rekning, regjering osv. (men f. eks. utsending sjølsagt er hankjønn når det gjelder person). Men jeg er faktisk enig at også flere ord på *-ning* burde kunne være hunkjønn, f. eks. holdning, senkning, trekning osv. (undervisning kan jo være hunkjønn).
8. Interessant er det at Språkfronten foreslår *penn*, *kork* og *maskin* som tillatte hunkjønnord. *Maskin* er faktisk hunkjønn i mange dialekter, også sørpå (jfr. tysk *die Maschine*), og burde vel nå tillates brukt som hunkjønn i begge mål. *Penn* synes å være hunkjønn iallfall i Tromsø. Som kjent kommer det av latinsk *penna*, som er hunkjønn og betyr *fjør*. *Kork* er, pussig nok, hunkjønn hos Ivar Aasen, men nå hankjønn i begge mål.
9. Dere er, forståelig nok, uenige i at det gamle «felleskjønn» er innført igjen, og nevner avskrekkende eksempler som «kuen», «øyen». Men kan vi ikke (med litt god vilje!) også se på dette som et «taktisk tilbaketog»? Når det blir «lovlig» å skrive *solen*, *gaten*, *boken*, er det ikke sikkert det blir sånn stas lenger! Hunkjønnformene står nemlig så sterkt både i talemålet og litteraturen at de vanskelig lar seg utrydde. Men det er andre folkemålsformer vi kanskje må «jobbe» enda hardere for!

SJØLVE NØKKELFORMA

Uhyre sterkt i talemålet, men heller svakt i litteratur og aviser står fortidsformene på *-a* i svake verb av kaste-typen: han kasta han har kasta. Halvdan Koht (født i Tromsø!) hevda sterkt at den dagen disse formene blir *eineformer* i bokmålet, den dagen er i grunnen skillet mellom bokmål og nynorsk borte, da *har* vi i røynda ett skriftspråk i landet.

Det var derfor litt av ei ulykke at vår store språkmann D. A. Seip ikke sette tilstrekkelig kraft inn på å få disse formene i vanlig bruk. Istedent lanserte han ei rekke nokså umulige *kompromissformer* som danste, hopte, stangte, osv., former som nok fins i en del dialekter, men som på langt nær har den utbreiing som *a*-form-

Hvor bliver ORDET?

Riksmålsforbundets blad Ordet (Tidsskrift for fri sprogutvikling) skal komme med 10 nummer om året. Men i 1973 kom det bare 5.

Heile årgangen 1973 var på 158 tekstsider. I tillegg kommer 81 sider med støtteannonser, særlig fra shipping, bank og storindustri.

Redaktøren har i nr. 6/1970 opplyst at det koster 800 kroner pr. side å annonsere i bladet. Om prisen var den samme i 1973, skulle det bli ei inntekt på omlag 65.000 kroner. En bra slump penger, om en sammenlikner med Språklig samlings budsjett. (Og vi gir ut 4 nummer om året — og ikke så verst nummer heller, om vi skal si det sjøl.

På denne bakgrunn må en undre seg over at Ordet heller ikke er kommet med noe nummer hittil i år.

ene. De blei da også temmelig snart sjalta ut av de offisielle ordlistene.

ET GODT RÅD

Om jeg får lov til å komme med et godt råd til dere unge, måtte det være:

Kjør fortsatt hardt på med *hunkjønnformene* (med *ei* som ubestemt artikkel!), men framfor alt: Sørg for at *a*-formene i verb (kasta, hoppa, dansa osv.) blir brukt i aviser og bøker! I avisene blir de som regel «retta» bort, om en ikke *uttrykkelig forlanger* at manuskriptet skal følges. Forleggere og konsulenter har i de aller fleste tilfelle manøvrert dem ut av lærebøkene, enda de jo er fullt lovlige *sidestilte former* og, som sagt, i beste samsvar med talemålet i bygd og by over *heile landet* (bortsett fra Bergens bymål, som på visse måter står i ei særstilling).

Mitt råd blir derfor: Start *aksjonsgrupper* ved flest mulig skoler! Send *resolusjoner* til Storting, departement og Språkråd, til forlag og aviser, og *krev* at de fullt lovlige folkemålsformene får sin rettkomne plass i det som blir trykt! I språklig resensurerte publikasjoner ser vi at folkemålsformene vinner mer og mer fram, sørg for at de også kommer til sin rett i aviser og lærebøker!

Sekretariatet i Norsk språkråd (og andre vitenskaplige institusjoner) har nemlig til oppgave å *registrere* de formene som blir brukt. Former som blir *lite brukt* i litteratur og presse kan derfor i verste fall bli *sjalta* ut av de offisielle ordlistene, om de har aldri så sterkt grunnlag i talemålet. Sørg for at dette aldri blir aktuelt!

Halvor Dalene

OLA HALVORSEN:

„Frivillig tilsig av særnorske ord beriker riksmålet”

En kronikk med denne tittelen sto i Aftenposten 22.11.73. Den er skrevet av Georges Abel, som så vidt jeg veit, er (var?) en meget ansett mann blant riksmålsfolk. Kronikken er noe av det gledeligste jeg har lest på lenge. La gå at han — kanskje av taktiske grunner? — reserverer seg sterkt overfor «våre oppnorskere» og «sproglige kannestøpere» og maner fram det oppsundske spøkelse. Noe annet var vel ikke å vente. Men det viktigste — og det som må glede enhver samnorsktilhenger — er at han på ei rekke områder peker på den fornorskinga «— som har foregått og som fremdeles foregår på frivillig basis av riksmålets egne brukere —». Jeg kunne være frista til å gjengi nær sagt heile kronikken, men skal nøye meg med endel smakebiter: Bruken av diftonger, harde konsonanter, g for v, a for å eller o-lyd hører til «de viktigste tendenser som er i ferd med å påvirke riksmålet i norsk retning». (Bein, stein, rein, røyk, leire, øy. Skip, skitten, sprog/språk (!) Lage. Kald, hard, svart.) Når det gjelder hunkjønnsord, sier Abel at substantiv med «a-endelse» (!) gjør seg mest gjeldene i «ledig dagligtale», men slår ellers fast at hunkjønnsorda er et fremmedelement i riksmålet. Det beste kriterium på det er, hevder han, at den ubestemte artikkel *ei* ikke går naturlig inn i dets formsystem. Nå spørs det da om ikke folk flest her i landet verken sier *ei* eller *en*, men *e*. Kanskje burde vi gå over til *e*, alle i hop — ikke bare for å hjelpe riksmålsfolket med det håpløse problemet de har å stri med her, men fordi det faktisk burde være ei samform alle fort ville godta. (Jfr engelsk!)

Sjøsagt!

«Sjøsagt skal Språklig samling ha årskontingent og ein liten ekstra stønad»—skriv 82-åringen Gustav Stensvand på kupongen, og sender med 20 kroner ekstra. Det var ei hyggelig helsing, tykte kasseraren.

Sjøsagt

greier du å skaffe laget *ein ny medlem* før sommaren — om du går inn for det.

Eller ein ny abonnent.

For resten av året er prisen sett til 15 kroner for nye medlemmer, og kr. 7,50 for nye abonnentar.

Abel påpeker videre at ing-endinga i mange tilfelle har fortrengt —else (frigjøring kunngjøring osv.) Ja, det «vrimler av slike ing-ord også i den sproglige konservative presse, uten at de fleste (ennå?) kan regnes som godt riksmål». (!)

Det fenomenet som likevel har hatt størst gjennomslagskraft når det gjelder fornorskinga, er bruken av *særnorske ord* — «med stigende tempo». (Framhaldsskole, søknad, trygd, kostnader osv.) Ja, «endel folk som ellers snakker uforfalsket riksmål — særlig helt unge —» foretrekker former som fram, snø, sju, og tjue. Abel nevner ei hel rekke heilnorske ord som har fått innpass i riksmålet (til og med i Frisprog) — da helst som dubletter til de gamle. (løyve/tillatelse)

Denne utviklingstendensen — fornorskinga — i riksmålet har vært så sterk, sier Abel, at riksmålsfolk fra slutten av forrige hundreår ville ha stempla sjøl det mest konservative riksmål av i dag som det reine pøbelspråk. Videre slår han fast at riksmålet for tida er så labilt at det er vanskelig å si hva som er riktig språkbruk, og at de eldre og yngre trulig vil fjerne seg enda mer fra hverandre i sin språkfølelse. Dette er så absolutt ikke noe nytt for oss samnorskefolk. Det er tvertimot en av grunnene til at vi er sikre på at samnorsken nå vil vinne fortere fram. Abel ser det som sannsynlig at den særnorske påvorkinga ville ha vært enda sterkere om vi ikke hadde hatt «samnorskeksperimentet i de siste 35 år». Det kan vi sjølsagt strides om. Det er iallfall godt å se at han mener «elendighet» ikke tok til i 1917. (Jfr hva Aasmund Brynildsen sa at han fikk Oslo Riksmålsforenings litterære pris: — måtte jeg nedverdige meg til den forferdelige 1917-rettskrivningen!)

Jeg har her — sjøsagt — brukt Abels kronikk slik jeg mener den best tjener mitt språkpolitiske formål, men jeg håper likevel Abel — om han skulle lese dette — ikke vil finne at jeg har brukt den på en utilbørlig måte. Og la meg til slutt få si at jeg synes det er leitt dersom han virkelig trur at vi samnorskefolk er «engstelige for å bruke ord de tror stammer fra det «forhatte» danske sprog!» Sjøsagt fins det purister hos oss også, og vi går generelt inn for fornorsking, men vi er jo *nettopp som samnorskefolk* talsmenn for et ordforråd så rikt som mulig. Vi vil både ha *ei kjensle* av og *ha på følelsen* at vi er på linje med grasrota også i så måte.

SPRÅKRETTING I AVISENE

— ER "FRI SPROGUTVIKLING" BARE TOMT SNAKK?

I Dagbladet den 3.11.1973 står dette innlegget:

Kirke- og undervisningsdepartementet har bedt Statens Informasjonstjeneste henstille til avisene om at de ikke foretar rettinger av språkforma i statlige avisannonser. Bakgrunnen for dette er at ei av Drammensavisene hadde rettet en annonse fra Postverket til riksmål.

Når en betaler for å få noe på trykk, burde det være en selvfølge at avisa ikke retter på annonseteksten! Både private og offentlige annonsører må da få lov til å bestemme hva som skal stå i annonsene sine sjøl, uten at avisene begynner å fingre med dem.

Det er også en uskikk av enkelte aviser å rette på innlegg fra leserne, når ikke innleggene inneholder ortografiske feil, men rett og slett ikke er i samsvar med avisas språkpolitiske syn. Om avisa vil ha ei enhetlig linje i det den skriver, er noe de faste medarbeiderne får bli enige om. Men når det gjelder innsendte manuskripter, virker det for meg utilbørlig dersom man etter eget forgodtbefinnende endrer på forfatterens personlige rettskrivning.

Det besynderlige er at det er de avisene som krever «sproglig frihet», som driver med slik retting. Språklig frihet betyr med andre ord bare frihet for dem som bruker de foreldede riksmålsformene — og da er det en merkelig frihet!

Dette viser at folk tar til å få øya opp for språkrettinga i avisene.

Med hilsen
Bjørn Senum

Men noen aviser liker slett ikke å få søkelyset på seg. Aftenposten nekta å ta inn et tilsvarende i 1971, se nr. 2 og 3/1971, og Drammens Tidene og Buskeruds Blad hadde den 29.10. 1973 en leder med følgende tekst:

Ettersom postmesteren i Drammen er begynt å bruke oss som avskrekkende sprogpolitisk eksempel, kan det kanskje være på sin plass med noen ord om vår egen rettskrivning og sprogpolitikk.

Men la oss først oppklare en — forøvrig ganske merkverdig — misforståelse. I et avisinnlegg nylig ga postmesteren uttrykk for at man nå burde rette søkelyset «mot den tvang som drives av private, bl. a. avis-eiere, som ikke unnsær seg for å bruke språkpolitisk rødblyant på innsendte manuskript, endatil (!) annonsetekst».

Da det formodentlig er DT og BB herr Hundvin sikter til (han har innbragt oss både for pressens faglige utvalg og Norsk språkråd fordi vi har rettet hans manuskripter), vil gjerne opplyse ham og andre som måtte sveve i den samme villfarelse, at det er ikke avisens eiere som har fastlagt vår rettskrivning. Den er fastlagt av redaksjonen. Og han vil i vårt styre finne minst like liten trang til å utøve diktat over redaksjonen som han har funnet i andre fora han har slept oss inn for.

For noen år siden rådet den store sproglige forvirring i våre spalter. Side om side opptrådte utallige varianter av diverse årtiers rettskrivninger, og situasjonen ble etter hvert så kaotisk at noe måtte gjøres. Et sprogutvalg ble nedsatt, og etter et nitid arbeide ble fastlagt den rettskrivning vi nå forsøker gjennomføre. Den bygger på Riksmålsforbundets ordliste, men med en rekke — ikke helt uvesentlige — forandringer (vi skri-

ver eksempelvis: etter, nå (ikke nu) nemnd, fram, sjanse — former som nevnte ordliste ikke kjenner). Sprogutvalget er gjort permanent, og fungerer både som et sprogpolitisk rådgivende organ og som forum for løpende vurderinger og revurderinger av ord og rettskrivning innenfor avisen.

Rettskrivningen i innsendte manuskripter blir endret overensstemmende med den rettskrivning som er fastlagt for avisen. Om vi slapp tilsendt stoff inn i uendret manuskriptform, ville den store sprogforvirring igjen bryte løs i våre spalter. Og den situasjonen akter vi ikke på ny å konfrontere våre lesere med. Når det gjelder annonser vil imidlertid annonsøren ha fullt herredømme over sprog og sprogformer. Regelen er at sproget i annonser skal settes som annonsøren forlanger det.

Postmester Hundvin har nå i lang tid sprunget rundt til diverse organer i et forsøk på å få noen til å diktere oss en annen sprogpolitisk linje enn den vi selv har valgt. Det har vært en vel fortjent lite vellykket løpetur. Men et forsøk helt i tråd med den tankegang som for en tid tilbake åpenbarte seg, da en sprogorganisasjon ba Staten knytte sprogpolitiske betingelser til pressestøtten!

Tilsvarende kom inn 5.11.1973 — uretta! — og lyder:

Herr redaktør.

Det er prisverdig at De nå (lederen 29/10-73) offentliggjør greie for Deres standpunkt når det gjelder å rette innsendte manuskript.

At De innledningsvis gjør et nummer av min «villfarelse» med hensyn til hvem som bestemmer at det skal rettes, eierne eller redaksjonen, får så være. Det er i alle fall sekundært.

La meg for ordens skyld få gjøre oppmerksom på at det ikke bare er DT og BB jeg har hatt i tankene. Innsendte manuskript blir rettet også i en del andre aviser. Men i motsetning til DT og BB får innsenderne der beholde si eiga språkform når de ber om det. Det er m. a. dette jeg har tatt opp.

DT og BB hevder nå at det er for lesernes skyld redaksjonen må språkrette innsendte manuskript. En må skåne dem for «den store sprogforvirring».

Det tror jeg er unødvendig. Det aller meste av stoffet er skrevet av avisas folk, og det er ingen som vil si noe på at de må rette seg etter den språknorm redaksjonen har bestemt.

Spørsmålet er hvor mye hensyn redaksjonen bør ta til leserne, og hvor mye til innsenderne. Her er det jeg ikke kan være enig med DT og BB. De som tar umaken med å skrive et innlegg, under fullt navn, bør ikke de ha krav på å få respektert den språkforma de sjøl bruker? Leserene ville neppe reagere negativt på det. Det er nå en gang stor «spennvidde» når det gjelder norsk skriftspråk, det kan ikke ha noen hensikt å prøve å skjule det.

Men språk er ikke bare rettskrivning. Innhold, ordvalg og formulering er det vesentlige. Og da må jeg få si at det siste avsnitt i Deres leder ikke er særlig bra. Her skriver De: «Postmester Hundvin har nå i lang tid sprunget rundt til diverse organer i et forsøk på å få noen til å diktere oss en annen sprog-politisk

Riksmålspriser „katastrofalt skadet”

Oslo Riksmålsforenings litterære pris blei i vinter tildelt Aasmund Brynildsen for «fremragende behandling av riksmålet» i fire essays om Knut Hamsun.

I svartalen sa forfatteren m. a.:

— Jeg tror ikke det er mange i min generasjon som er vokset med et så konservativt sprog som meg. Jeg er så og si flasket opp på Petter Dass. Like frem til gymnasietiden holdt jeg fast ved rettskrivningen fra 1907, men da jeg ved en eksamen fikk Ng- i norsk stil måtte jeg nedverdige meg til den forferdelige 1917-rettskrivningen!

Vårt riksmål er i dag katastrofalt skadet av den departementale tvang det er pålagt. Imidlertid får vi trøste oss med at det ikke er de departementale herrer som hersker i vårt sprog. Det er nu engang slik at kvaliteten vil overleve, sa Brynildsen.

(Morgenbladet)

«Laget på bestilling»

Norsk lytterforening har gitt ærespris — Lytterprisen — til Mentz Schulerud.

Ifølge Morgenbladet uttalte prisvinneren m. a.:

Bokmål er for meg et sprog som bare brukes i skolebøker — laget på bestilling.

Imidlertid har vi også et nynorsk sprog. Det har utviklet seg fra mestrenes dager, det er ikke det samme sprog som Kielland brukte. Vi må huske på at riksmålet i et lite folk har skapt en rik litteratur. Det er morsomt å se hvor lett de som kommer ut av skolen tar opp riksmålet, til tross for at dette med omhu er holdt borte fra dem under skolegangen. Kampen om sproget står først og fremst i skolen, men dernest i massemediene.

FRIDA ANDREASSEN ETTF.

SKEI — SURNADAL

Kolonial — Kortevarer — Manufaktur

linje enn den vi selv har valgt. Det har vært en vel fortjent lite vellykket løpetur».

For det første:

Det at jeg er saklig uenig med Dem, og har tatt spørsmålet opp i de to organ som har med den slags å gjøre (med gjenpart til Dem hver gang), burde ikke føre til slik språkbruk. Folk kan komme til å tru at De er ergrelig på meg fordi jeg protesterer mot å bli språkretta.

For det andre:

Jeg har ikke prøvd å få noen til å diktere redaksjonen noen språkpolitisk linje. Jeg har prøvd å få redaksjonen til å avstå fra å diktere innsenderne en annen språkform enn den de sjøl har valgt. Det er noe ganske annet.

I Hundvin

Siste nytt

”Sabotører i sprogsaken”

Ja, slik var oppslaget i Morgenbladet 16. mars. Det var dagen etter at stortingsmann Lars Roar Langslet (H), form. i Kirke- og undervisningskomiteen (tidligere red.sekr. i «Frisprog») hadde holdt foredrag i Oslo Riksmålsforening, og der gått i rette med Norsk språkråd.

Sabotører er ordet. Det sier de som mest iherdig påvirker avisredaksjoner og andre til å rette innsendt stoff med språkpolitisk rødbyant, som utgir eget ordliste, som bare har forakt til overs for tanken om ett norsk skriftspråk, basert på de nåværende normalene.

«Sterke krefter i rådet føler seg tydeligvis ganske uforpliktet av de retningslinjer som Stortinget har trukket opp», sier Langslet, som sjøl ikke er rådsmedlem.

Og hva for retningslinjer er det så tale om? Det er ikke mandatet. Språkrådet har fulgt de retningslinjene Storting og Regjering har trukket opp i lov og vedtekter for rådet, sier formannen, professor Leif Mæhle, til Dagbladet 16. mars.

Nei, det er «de forbudte formene som stadig er i bruk» (takk være retting?), som elevene ikke bryr seg om å bruke nå når de har høve til det, det er de som skal tilbake i lærebøkene. Det er riksmålsordlista som skal bakes inn» i den offisielle. Det er det bundne mandat som skal inn igjen, men med motsatt fortegn.

Dette er ingen ny trusel, se lederen vår i nr. 4/1973. Språkrådet kan ta den med fatning. Og hva skulle bli følgen om riksmålsgruppa brøt ut? De arbeider jo også nå på sida av Språkrådet. Noen storm kan denne organisasjonen ikke skape i dag — bortsett fra den i vannglasset.

«Nu må samnorsk-fanatikerne forstå at slaget er tapt. Livet selv har slått dem ut». Slik slutter Morgenbladets leder 16. mars. Der kan de ikke være i særlig god kontakt med den språklige grasrota. Og de må ha glemt hva de skreiv i brennpunktet sitt 27.11-1973; «I DAG har riksmålet råd til å la seg påvirke av folkesprogets ordforråd og formverk...»

INNBINDING AV BØKER

Handverksmessig innbinding av bøker,
tidsskrifter, noter, telegrammer m. m.
utføres rimelig.

Aartun, 7868 KONGSMOEN

LANDSLAGET FOR SPRÅKLIG SAMLING

Postboks 636, Sentrum Oslo 1.
Medlemspenger, kr. 20,— pr. år.
Postgiro 16 378.

Formann:

Ivar Hundvin

Peter Kolstads vei 15, 3000 DRAMMEN

INNHold:

Litteraturpris til Rolf Stenersen	s. 1, 6—8
Magne Aksnes: Talemål, skriftnormal og NRK	s. 2
Er laget sterkt nok?	s. 3
Halvor Dalene: Ungdommen kommer	s. 5
«Penger og tall» — rekneskapsoversikt	s. 9
Bare én karakter i norsk?	s. 9
Positiv interesse for landslaget blant Ås-studenter	s. 10
Brevet fra Tromsø (Språkfronten), med merknader ved Halvor Dalene	s. 11
Ola Halvorsen: «Frivillig tilsig av særnorske ord beriker riksmålet»	s. 13
Språkretting i avisene	s. 14
Småklipp og Siste nytt—	s. 15

Landslaget for
språklig samlings
litteraturpris 1974

**Rolf
Stenersen**

Stakkars Napoleon

En av de merkeligste romaner i moderne norsk
litteratur. Med forord av Johan Borgen.

Da boken utkom i 1934 ble den etablerte kritikk rystet i sine grunnvoller. Men etter hvert skjønte stadig flere, særlig blant de yngre, at man her sto overfor en forfatter som brøt opp fra den vanlige fortellerstil, fra vedtatt måte å meddele seg på.

Lanterne-bok, kr. 19,50

GYLDENDAL
i sitt 50. år

Opprørt kronikør

I en kronikk i Morgenbladet 15.12. 1973 melder Olav Nordrå ei bok av Gutorm Gjessing, «Norge i Sameland» (Gyldendal Norsk Forlag 1973) Her står m. a. å lese:

Forurensningen av luft, vann og jord holder likeledes på å ødelegge alle livsmuligheter på grunn av den hensynsløse rovdrift på alle slags ressurser. Det er sannelig ingen grunn for samene til å stupe ureflektrret inn i denne sivilisasjonen, sier forfatteren. (Han får ha oss unnskyldt for at vi ikke siterer ham ord for ord. Professorens sprog gjør kronikkforfatteren ganske opprørt.)

Viben er kommet!

Overskrift i Aftenposten våren 1974.

(Gjelder Oslo-vipa).